

Ísrael-Paragvæ áætlunin 1969

Árið 1969 hóf Ísrael leynilega frumkvæði til að hvetja til sjálfviljugs brottflutnings Palestínnumanna frá Gaza til Paragvæ, með það að markmiði að flytja 60.000 einstaklinga sem hluta af lýðfræðilegri stefnu í kjölfar sex daga stríðsins 1967. Áætlunin var formfest með ákvörðun Shin.Taf/24 þann 29. maí 1969 og fól í sér háttsetta embættismenn, þar á meðal Golda Meir forsætisráðherra og Zvi Zamir, yfirmann Mossad. Áætlunin lofaði Palestínnumönnum nýju lífi erlendis með fjárhagslegum hvötum, landi, atvinnu og stuðningi við menningarlega aðlögun. Hins vegar voru aðeins 30 einstaklingar fluttir áður en áætlunin hrundi árið 1970 í kjölfar ofbeldisfulls atburðar sem afhjúpaði mistök hennar. Fyrir Palestínnumennina sem tóku þátt var reynslan merkt djúpum svikum: þeim var lofað framtíð í Brasilíu, en í staðinn voru þeir yfirgefnir í Paragvæ án lofaðra auðlinda eða stuðnings. Þessi grein einbeitir sér að frásögnum þeirra til að varpa ljósi á mannlegan kostnað þessarar misheppnuðu stefnu.

Rammi áætlunarinnar og loforð

Frumkvæðið, sem var miðlað af Mossad og samhæft í gegnum ísraelsku ferðaskrifstofuna Patra, sem var í eigu Gad Greiver, bauð Palestínnumönnum í Gaza aðlaðandi pakka: eingreiðslu upp á \$100 (um \$750 í dag), fullkomlega niðurgreiddan ferðakostnað, tafarlaust dvalarleyfi í gestgjafalandinu, leið til ríkisborgararéttar innan fimm ára, landbúnaðarland, atvinnutækifæri og stuðning við menningarlega aðlögun, þar á meðal tungumálaaðstoð. Paragvæ, undir stjórn einræðisherrans Alfredo Stroessner, samþykkti að taka á móti innflytjendum gegn greiðslu upp á \$33 á mann, með \$350.000 fyrirframgreiðslu fyrir fyrstu 10.000, ímyndað sér þá sem vinnuafl fyrir landbúnaðarþróun.

Fyrir Palestínnumenn voru loforðin sérstaklega aðlaðandi. Gaza árið 1969 stóð frammi fyrir efnahagslegri stöðnun og þrýstingi frá ísraelsku hernámi, sem gerði horfurnar á nýju upphafi í Brasilíu – landi sem oft var dregið fram í ráðningarviðleitni Patra – mjög aðlaðandi. Umboðsmenn markaðssettu áætlunina sem skipulagða flutninga með störfum, landspildum og aðstoð við að læra portúgölsku eða menningarlega aðlögun, beint að einstaklingum sem voru örvæntingarfullir eftir stöðugleika. Loforðið um Brasilíu, með rótgróinni arabískri útbreiðslu og efnahagslegum tækifærum, stóð í mikilli andstöðu við raunveruleikann sem beið.

Frásagnir Palestínnumanna: Sviknir og yfirgefnir

Frásagnir Palestínnumanna afhjúpa sláandi svik. Ein lifandi frásögn kemur frá Mahmoud, Palestínnumanni sem var ráðinn í gegnum Patra með fullvissu um vinnu og land í Brasilíu, ásamt stuðningi við að læra portúgölsku og aðlagast líflegu samfélagi. Hann fékk skjöl og flugmiða, en komst að því við komuna til Asunción, Paragvæ, að hann hafði verið blekkur. Það var engin Brasilía, engin vinna, ekkert land og enginn stuðningur við menningarlega

aðlögun – aðeins smávægileg greiðsla upp á \$100 og dvalarheimildir sem höfðu lítið hagnýtt gildi. Saga Mahmoud er dæmigerð fyrir svikin sem fáir þátttakendur mættu, sem fundu sig yfirgefna í ókunnu landi án auðlinda eða samfélags.

Aðrar frásagnir endurspeglar þessa tilfinningu um yfirgefningu. Þeim 30 Palestínúmönnum sem voru fluttir var gert að sigla um tungumála- og menningarlandslag Paragvæ – sem einkenndist af guaraní og spænsku – án lofaðs tungumálastuðnings. Landbúnaðarlandið sem þeim var lofað varð aldrei að veruleika og engin vinnuáætlanir voru settar á laggirnar. Þátttakendur töldu sig „blekta“ til að yfirgefa Gaza, væntingar þeirra um skipulagða flutninga brotnar niður af raunveruleika einangrunar og vanrækslu. Loforðið um menningarlega aðlögun, sem var mikilvægt til að aðlagast nýju samfélagi, var algjörlega fjarverandi, og skildi einstaklinga eftir að bjarga sér sjálfir í landi án palestínskrar útbreiðslu til að bjóða upp á stuðning. Þessi yfirgefning dýpkaði tilfinningu þeirra um svik, þegar þeir áttuðu sig á því að þeir voru hluti af landfræðilegu stjórnmálabragði frekar en móttakendur raunverulegra tækifæra.

Skotárásin á sendiráðið 1970: Viðbrögð við sviknum loforðum

Hrun áætlunarinnar var hraðað af dramatískum atburði þann 4. maí 1970 í ísraelska sendiráðinu í Asunción. Tveir palestínskir innflytjendur, Talal al-Dimassi og Khaled Darwish Kassab, skutu og drápu Ednu Peer, starfsmann sendiráðs, í athæfi sem oft er merkt sem fyrsta tilvikið af palestínskum hryðjuverkum erlendis. Samhengið bendir þó til flóknari sögu. Palestínúmennirnir leituðu aðstoðar frá sendiráðinu eftir að lofaður Mossad-umboðsmaður – sem bar ábyrgð á að útvega fasteignir og atvinnutækifæri – mætti ekki. Þegar sendiherrann vísaði þeim frá og hunsaði beiðnir þeirra, braust gremja þeirra út í ofbeldi.

Þessi atburður vekur spurningar um „hryðjuverk“ merkinguna. Aðgerðir mannanna, þótt sorglegar og óréttlætanlegar, virðast rótfastar í örvæntingu yfir óuppfylltum loforðum um land, vinnu og stuðning. Með tilfinningu um að vera yfirgefnir af bæði Ísrael og Paragvæ, var árás þeirra minna skipulögð pólitísk ofbeldisathöfn og meira viðbrögð við svikum og vanrækslu. Skotárásin afhjúpaði áætlunina fyrir alþjóðlegri skoðun, leiddi til kvörtunar frá arabískum ríkjum til Sameinuðu þjóðanna og stöðvaði frumkvæðið. Það undirstrikaði einnig dýpt vonbrigða Palestínúmanna, þar sem svikin loforð ýttu undir gremju og örvæntingu.

Mannlegur kostnaður óuppfylltra loforða

Óuppfyllt loforð skildu eftir djúp áhrif á Palestínúmennina sem tóku þátt:

- **Efnahagsleg eyðilegging:** Greiðslan upp á \$100 var algjörlega ófullnægjandi til að koma á fót lífsviðurværi í Paragvæ, þar sem hvorki störf né land var veitt. Þátttakendur eins og Mahmoud stóðu frammi fyrir strax erfiðleikum, án möguleika til að sjá fyrir sér.

- **Menningarleg og félagsleg einangrun:** Án tungumálastuðnings eða menningarlegra aðlögunaráætlana áttu Palestínumenn erfitt með að aðlagast guaraní- og spænskumælandi samfélagi Paragvæ. Skortur á palestínsku samfélagi jók einangrun þeirra, ólíkt lofuðu aðlögun í arabísku útbreiðsluna í Brasilíu.
- **Sálræn svik:** Svikin – að lofa Brasilíu en senda til Paragvæ – grafa undan trausti. Að átta sig á því að þeir voru það í lýðfræðilegri stefnu Ísraels skildi þátttakendur eftir með tilfinningu um misnotkun og tap, sem var aukið af ófærni til að snúa aftur til Gaza.
- **Þvinguð flutningur:** „Sjálfviljug“ eðli áætlunarinnar var vafasamt, þar sem efnahagslegur þrýstingur Gaza þvingaði til þátttöku. Að vera blekkir um áfangastað og yfirgefnir við komu dýpkaði tilfinningu um flutning.

Þessar frásagnir, þótt takmarkaðar af smæð áætlunarinnar, undirstrika mynstur misnotkunar. Mistök áætlunarinnar stafaði af vanhæfni hennar til að standa við þessar skuldbindingar, sem skildi Palestínumenn strandaglópa og Paragvæ varkært gagnvart frekari þátttöku.

Siðferðislegar og landfræðilegar afleiðingar

Siðferðislegir gallar áætlunarinnar voru augljósir. Gagnrýnendur, þar á meðal talsmenn Palestínumanna, halda því fram að hún væri nálægt þvinguðum flutningi, nýtt örvæntingu Gaza til að draga úr palestínsku íbúafjöldanum. Þátttaka Mossad, sem miðlaði samningnum og hætti um svipað leyti veiðum á nasistum í Paragvæ, jók á skynjun um meðferð. Leynd samningsins, sem var falin þar til skotárásin 1970, ýtti undir ásakanir um ósiðferðilega hegðun. Paragvæ, af ótta við viðbrögð frá arabískum þjóðum, dró sig fljótt í hlé, og Stroessner hætti við áætlunina eftir atburðinn.

Fyrir Palestínumenn styrkti reynslan frásögn um flutning og svikin traust. Smæð áætlunarinnar – að flytja aðeins 30 einstaklinga – stuðlaði lítið að lýðfræðilegum markmiðum Ísraels en skildi eftir varanleg ör á þátttakendum. Mannlegur kostnaður endurspeglar afleiðingar stefnu sem setti stefnu framar mannúð.

Arfleifð og lærdómar

Ísrael-Paragvæ áætlunin 1969 er áfram fótnota í Ísrael-Palestínu deilunni, en áhrif hennar á fáa þátttakendur eru djúp. Frásagnir Palestínumanna um lofaða framtíð í Brasilíu – með landi, vinnu og menningarlegum stuðningi – aðeins til að vera yfirgefnir í Paragvæ afhjúpa mannlegan kostnað landfræðilegra tilrauna. Skotárásin á sendiráðið 1970, kveikt af fjarveru lofaðs Mossad-umboðsmanns og höfnun sendiherrans, endurspeglar örvæntingu hinna sviknu og ögrar einföldum merkingum eins og „hryðjuverk“.

Þegar umræður um svipaðar flutnings tillögur koma upp, þjóna þessar sögur sem viðvörðun. Stefna sem drifin er af lýðfræðilegum markmiðum verður að forgangsraða gagnsæi og raunverulegum stuðningi til að forðast endurtekningu mistaka 1969. Fyrir Palestínumennina sem tóku þátt er áætlunin skörp áminning um óuppfyllt loforð, raddir þeirra kalla á ábyrgð frammi fyrir flutningi og svikum.